

Pensionärsorganisationernas nordiska samarbete

Det har varit en intensiv höst och vinter för Nordiska Samarbetsskommittén (NSK). Vi har haft höstmöte, utbytt erfarenheter och lyft frågor som är viktiga för äldre personer i Norden och diskutera pensionärernas ekonomiska och sociala villkor. NSK har följt utvecklingen inom EU genom sitt medlemskap i AGE Platform Europe.

Höstmötet i Oslo

Mötet beslutade om en verksamhetsplan för 2024, där fokus ligger på att stärka arbetet för äldres rättigheter, både ekonomiskt och socialt och där valet till Europaparlamentet står i fokus för NSK:s arbete. I planen för nästa år beslutades också att ta fram en informationsbroschyr om NSK, om de gemensamma politiska frågorna och om Äldrevänliga städer. Broschyerna ska översättas till finska, danska, norska och isländska. Arbetet med att påverka EU genom AGE, samt samverka med andra organisationer i Norden är fortsatt viktigt för NSK.

NSK:s gemensamma debattartikel

NSK:s debattartikel med krav om bättre tandhälsa och vikten av billigare tandvård spreds över nästan hela Norden. Debattartikeln publicerades glädjande nog i de flesta länder. NSK kommer att arbeta på motsvarande sätt med en artikel om hur det allt hårdare samhällsklimatet påverkar äldre, hur viktigt det är att ta tillvara alla goda krafter i samhället och att särskilt värdesätta äldres kunskaper och erfarenheter.

NSK:s arbete i AGE Platform Europe

AGE Council sammanträdde i slutet av november. Mötet lyfte flera politiska sakfrågor och beslutade om nya ledamöter i det verkställande utskottet, samt diskuterade strategier för att vända AGE ekonomiskt tuffa situation. NSK representerades av ordförande **Åsa Lindestam**, ledamot i AGE Council, och samordnare **Carina Benjaminsson**, observatör.

1. Äldrestrategi

AGE driver på för att EU ska anta en Äldrestrategi för att möta ålderism och hantera den demografiska utmaningen vi står inför, där vi lever allt längre och allt färre arbetande kommer att försörja allt fler. En konferens med det temat anordnades av EU:s Ekonomiska och sociala kommittén (EESC). Förhoppningen är att Äldrestrategin skulle kunna lyfta äldres status och skapa bättre villkor för äldre i EU.

2. AGE Barometer

AGE gör årligen en sammanställning av läget i medlemsländerna, AGE Barometer. Den presenterades på mötet och fokuserade på tre huvudsakliga områden;

- Stödåtgärder för att äldre ska kunna fortsätta arbeta till pensionsåldern och för att göra det möjligt att fortsätta arbeta så länge som möjligt
- Diskriminering i arbetslivet och ålderism
- Skapa arbetsplatser för alla åldrar

3. Europaparlamentsvalet

AGE har tagit fram politiska krav inför valet, som sker någon gång mellan den 6 och 9 juni beroende på medlemsländers beslut av valdag. AGE önskar också att vi uppmärksammar valet genom att fråga ut toppkandidaterna om de frågor som lyfts i manifestet.

4. Äldrekonvention

Arbetet med att få till en internationell konvention om äldres rättigheter pågår, än så länge utan större framsteg. FN:s arbetsgrupp har arbetat med frågan sedan år 2010. AGE berättade om sina krav och vad vi i medlemsländerna kan göra för att lyfta frågan i våra respektive länder.

Carina Benjaminsson, NSK samordnare

Skiftande yrkesliv

månadens INTERVJU

Det är mest all dagliga problem som tas upp under våra diskussioner vid Helsingfors pensionstagares möten, berättar Jan Rosqvist som är föreningens styrelsemedlem.

Det är viktigt att det finns organisationer för folk som tänker i samma banor och med samma bakgrund inom facket. I synnerhet när man blir äldre fyller de en social funktion, tillägger han.

Jan Rosqvist som är född år 1947 har levt på många håll i Svenskfinland. Sin barndom fram till 18 års ålder tillbringade han i Borgå. Sedan blev det flyttning till Åland.

– Min mamma var från Åbo skärgård och min pappa från Borgå, berättar han

Så följde en tid för ingenjörsutbildning i Stockholm. Därefter kom tio år som arbetarskyddsinspektör på Åland.

– Det var här jag kom att samarbeta med den åländska fackföreningsrörelsen som ville förbättra arbetarskyddet.

På 1970-talet flyttade han igen. Nu till Lovisa där han fick jobb som energirådgivare.

– I samband med oljekrisen 1973 åkte jag runt för att propagera för att folk skulle spara energi, erinrar sig Rosqvist.

Efter sju år som disponent vid Folkhälsans kontor i Bortre

Tölö i Helsingfors blev Rosqvist arbetarskyddsinspektör vid Nylands arbetarskyddsdistrikt. Där var han fram till pensioneringen år 2015.

– Det var en tid av omfattande reformer inom arbetarskyddet. Bland annat fick vi nya EU-direktiv. Den stora förnyande kraften inom arbetarskyddet var Jacob Söderman. – Sådant som tidigare varit tabu skulle nu förändras. Ett exempel är att arbetsgivaren för kunde vägra betala för arbetstagarens skyddskläder och hjälmar. Numera är det arbetsgivarens skyldighet, berättar Rosqvist.

Han påminner om att reformen var speciellt viktig för de byggnadsarbetare som blev äldre och började få krämpor.

– På 1970- och 80-talet fick det finländska samhället på allvar trygga arbetsplatser.

Blev tidigt intresserad av socialdemokratin.

– Redan under mina år på Åland anslöt jag mig till Ålands socialdemokrater. Då jag flyttat till Lovisa gick jag med i Lovisa svenska socialdemokratiska förening. Jag var så aktiv att jag invaldes i Lovisa stadsfullmäktige.

När han sedan bosatt sig i Helsingfors var Helsingfors svenska arbetarförening det naturliga valet. Inom den föreningen skulle han sedermera avancera till ordförande efter **Per-Erik Johnsson**.

Jan Rosqvist

– Tyvärr skulle vi gå miste om vårt finlandssvenska socialdemokratiska riksdagsmandat från Helsingfors valkrets när ingen av kandidaterna klarade ett inval. Men en tid hade vi genom **Kaj Grundström** och **Ilkka-Christian Björklund** till och med två representanter i Helsingfors stadsfullmäktige.

Med en viss saknad minns Jan Rosqvist den sjudande aktiviteten som han fick uppleva inom Helsingfors svenska arbetarförening. I rum 22 i Folkets hus i Helsingfors hade föreningen ett eget hem i gammaldags stil där till och med gardinerna andades historia.

– Då var det ofta ett tjuugo-trettiotal medlemmar som mötte upp på månadsmötena. Och debatterna var ofta mycket intensiva.

Henrik Helenius

Arbetsgivarna har fördomar mot äldre arbetstagare?

Arbetsgivare med rekryterings svårigheter är inte nödvändigtvis mera villiga än andra arbetsgivare att anställa personer över 55 år. Arbetsgivare som upplever rekryterings svårigheter satsar på anställning av äldre arbetstagare endast om de har en mer positiv uppfattning av äldre arbetstagare än genomsnittet. Det här framgår i Pensionsskyddscentralens (PSC) forskningsartikel.

Uppfattningen av äldre arbetstagare verkar inverka på arbetsgivarnas planer på att anlita äldre arbetskraft. Man kunde anta att rekryterings svårigheter skulle öka intresset att anställa äldre arbetskraft. Enligt forskningsresultaten är fallet ändå inte så för alla arbetsgivare.

– Negativa stereotyper om äldre gör antagligen en del av arbetsgivarna tveksamma, även om majoriteten av arbetsgivarna förhåller sig positiva till att anställa äldre arbetstagare, konstaterar specialforskare **Aart-Jan Riekhoff** från Pensionsskyddscentralen.

– De pensionerade är en flexibel arbetskraftsreserv för arbetsgivarna.

Arbetsgivarna tänker eventuellt att de inte behöver förbinda sig vid pensionsnärerna som arbetstagare, säger Riekhoff.

De nära pensionsåldern eller de som just passerat pensionsåldern känner ofta att de vill arbeta och har en förmåga till det, men många får inte ett jobb på grund av en eller annan orsak.

– Arbetskraftsbrist och en åldrande befolkning medför utmaningar såväl för arbetsmarknaden som pensionssystemens hållbarhet på lång sikt. Lösningar på detta söks till exempel genom invandring. Ändå är personerna kring pensionsåldern arbetskraft som finns färdigt tillgänglig, som arbetsgivarna inte använder i tillräcklig utsträckning, säger Riekhoff. Arbetsgivarnas kännedom om äldre arbetstagares erfarenheter och kunskaper borde ökas.

– Arbetsgivarna borde också stödjas vid anpassningen till den åldrande arbetskraften. Dessutom borde stereotyper om äldre skingras på arbetsplatserna men också bredare i hela samhället.

PSC

PCF'S SVENSKA DISTRIKT

ORDFÖRANDE	Stig Kumlin, 040 050 0584, stig.kumlin@outlook.com
VICEORDFÖRANDE	Torsten Spring, 040 777 4318, torstenspring@hotmail.com
SEKRETERARE	Alf-Erik Helsing, 040 592 8595, alf-erik.helsing@anvianet.fi
PCF'S STYRELSE	Rauno Kousa
PCF'S FULLMÄKTIGE	Torsten Spring
REDAKTIONSRÅD FÖR SVENSKA SIDAN I ELÄKKEENSAAJA	Marianne Laxén (ansvarig), mannelx@hotmail.com Henrik Helenius och Alf-Erik Helsing svenskadistrikt.elakkeensaajat.fi
HEMSIDA	
ANSVARIG FÖR HEMSIDAN	Erik Ekman, erik.ekman@brev.fi